

Teatervetenskap
Stockholms universitet
Institutionen för kultur och estetik
Teatervetenskap I (TVETTA)
Delkurs Teaterhistoria II

Kurs-pm
Teaterhistoria II, ht24
Teatervetenskap, Stockholms universitet

Kursens fokus är europeisk/västerländsk teaterhistoria från cirka 1880 till nutid. Kursen kommer bl.a. behandla regikonstens genombrott, utvecklingen av teatertekniken och scenografin, den politiska teatern och dess motsatser symbolismen och absurdismen. Mot slutet ägnar vi oss åt de senaste femtio årens nya trender inom scenkonsten, bland annat postmodern/drama och performancekonst vilka nästan kan ses som samtida, även om startpunkten för dessa scenkonstformer alltså ligger i början av 1960-talet. Kursen gör ett antal nedslag i den ”moderna” europeiska teaterhistorien för att möjliggöra en fördjupning.

Undervisningsform

Undervisningen äger rum i sal 144, förutom de två seminarierna i sal 101.

Undervisningen sker i form av föreläsningar som bryts upp med diskussioner. Det är därför bra om du försöker hinna läsa så mycket av angiven kurslitteraturen till respektive tillfälle. Det kommer också bli två grupparbeten där ni i grupper fördjupar er i dels i Stanislavskij och Brecht och dels i postdramatisk teater.

Studie- och språkverkstan vid Stockholms universitet håller en föreläsning den 17 oktober kl. 13.00 som utgår från hemtentan som du ska skriva, samt ger tips om studieteknik.

Ett studiebesök kommer även ske på Dansmuseet, uppdelade i grupper. Visning av intendent Erik Mattsson som är fil dr i Teatervetenskap. Tiderna meddelas innan kursstart.

Närvaro, deltagande

60% närvaro på all undervisning är obligatorisk. Om särskilda skäl föreligger kan examinatoren i samråd med ansvarig lärare medge den studerande befrielse från skyldigheten att delta i viss obligatorisk undervisning eller fullgörandet av obligatoriska uppgifter. Studenten kan då åläggas en kompensationsuppgift

Kurslitteraturen

Kursen har två huvudböcker: Tjäder, P.A.: *uppföstran, underhållning, uppror. En västerländsk teaterhistoria* (Lund: Studentlitteratur, 2008), det är samma bok som användes under Teaterhistoria I och som ger en överblick av den europeiska teaterhistorien. Den andra huvudboken är Øystein Stene: *Skådespelarkonsten* (Lund: Studentlitteratur 2021), även den har ni haft under Teaterhistoria I, samt Stanislavskij *Att vara äkta på scen. Urval och kommentarer* J Ludawska, övers M Kurtén, Stockholm: Gidlunds 1988.

Pjäserna väljer du väljer själv om du vill läsa pjäserna på svenska (valfri översättning) eller på engelska/tyska/franska, läs inte en förkortad version utan välj en fullständig. Här är det också viktigt att du läser den till respektive tillfälle.

Det finns ytterligare texter som är inskannade eller är e-resurser och som du hittar enklast via respektive undervisningstillfälle via planeringar på Athenasajten.

Examination

Hemtentan ska vara inlämnad via Athena senast 1/11 kl. 16.00. Glöm inte att läsa betygskriterierna!

Lycka till med kursen

Rikard Hoogland

Kursansvarig lärare rikard.hoogland@teater.su.se

Detaljschema med läsanvisningar (finns också publicerade vid varje undervisningstillfälle under planeringar).

Fredag 4/10 11.00-14.00 Den moderna teaterns genombrott (Sal 144)

Tjäder sid. 299-325, 332-333., 337-367.

Stene sid: 111-153, 171-176.

Athena:

Jim Davis "Social Functions: The Social Function of Theatre", *A Cultural History of Theatre: In the Age of Empire*.

Pjäser: Tjechov *Körsbärsträdgården* eller *Tre systrar*

Måndag 7/10 15.00-17.00 Expressionism, politisk teater, Piscator och Meyerhold (Sal 144)

Tjäder: sid. 367-397, 184-187.

Stene sid: 153-166.

Athena:

Szondi, Peter, "IV Lösningförsök", *Det moderna dramats teori*, Stockholm: Wahlström & Widstrand, 1972, sid 84-92.

Onsdag 9/10 kl. 11.00-13.00 grupp 1, 2 och 3.

Seminarium Skådespelaren, regissören och pjästexten. (sal 101)

Instruktion på Athena

Stanislavskij *Att vara äkta på scen. Urval och kommentarer* J Ludawska, övers M Kurtén, Stockholm: Gidlunds 1988, s 56-102, 119-126.

Athena:

Brecht, Bertolt, *Liten hjälpreda för teatern* (utdrag), (Stockholm: Bonniers Aldus 1966)

Holdsworth, Nadine, *Joan Littlewood* (utdrag) (London: Routledge, 2006)

Mérhai, Danielle, "Joan Littlewood, Rebel with a Cause: Opening New Directions in British Theatre" (urval), *The Great European Stage Directors: Littlewood, Strehler, Planchon*, eds. Clare Finburgh & Peter M. Boenisch (London: Methuen, 2019).

Onsdag 9/10 13.00-15.00 Grupp 4, 5 och 6**Seminarium Skådespelaren, regissören och pjästexten. (sal 101)**

Instruktion på Athena

Stanislavskij *Att vara äkta på scen. Urval och kommentarer* J Ludawska, övers M Kurtén, Stockholm: Gidlunds 1988. s 21-102, 119-126.

Athena:

Brecht, Bertolt, *Liten hjälpreda för teatern* (utdrag), (Stockholm: Bonniers Aldus 1966)

Holdsworth, Nadine, *Joan Littlewood* (utdrag) (London: Routledge, 2006)

Mérhai, Danielle, "Joan Littlewood, Rebel with a Cause: Opening New Directions in British Theatre" (urval), *The Great European Stage Directors: Littlewood, Strehler, Planchon*, eds. Clare Finburgh & Peter M. Boenisch (London: Methuen, 2019).

Fredag 11/10 11.00-13.00 Brecht (Sal 144)

Tjäder 400-409.

Stene: 187-192, 223-232.

Athena:

Szondi, Peter, "IV Lösningsförsök", *Det moderna dramats teori*, Stockholm: Wahlström & Widstrand, 1972, 92-97.

Pjäs: Brecht *Den kaukasiska kritcirkeln*.

Måndag 14/10 13.00-15.00 Joan Littlewood, kvinnor inom det engelskspråkiga teaterfältet och de unga arga männen (Sal 144)

Tjäder: 409-412, 445-447.

Stage women, 1900-50. Female theatre workers and professional practice, eds. Magie B. Gale and Kate Dorney.

<https://www.manchesterhive.com/display/9781526147271/9781526147271.xml>

Läses: "Introduction" pages 1-14, "Viv Gardner, Chapter 6: Defending the body, defending the self." Pages 138-160, Kate Holmes "Chapter 9: Aerial star", pages 216-241.

Pjäs: Shelagh Delaney *En doft av honung* (A Taste of Honey)

Onsdag 16/10 13.00-15.00 Utmaningar mot realismen Artaud och absurdismen (Sal 144)

Tjäder: sid. 417-423, 441-447

Stene: 161-171

Pjäsa: Beckett *I väntan på Godot*.

Athena

Artaud, Antonin, "Theatre and cruelty", "Theatre of cruelty: First manifesto", i *The theatre and its double*, (Calder: London. 1970)

Robbe-Grillet, Alain, "I väntan på Godot och närvaro på scen", *Teater – Polemik, teorier manifest*, red. Ingvar Holm (Lund: Studentlitteratur, 1970)

Torsdag 17/10 13.00-15.00 (Sal 144) Hur skriver man en hemtenta med essäfrågor och refererar till litteraturen?

Universitetets studie- och språkverkstan håller ett seminarium för oss.

Fredag 18/10 11.00-13.00 Utvidgningar av och utmaningar för den västerländska scenkonsten. (Sal 144)

Tjäder: 412-415, 429-435.

Stene: 246-250, 260-267, 305-308.

Athena:

Feral, Josette, "Building up the Muscle, interview with Ariane Mnouchkine", *TDR* 33:4 (1989)

Grotowski, Jerzy, "Towards a poor theatre" (Holstebro: Odin teatrets forl, 1968)

Måndag 21/10 11.00-13.00 (Grupp 1, 2 och 3) sal 101. Seminarium Postdramatik, Heiner Müller och Sara Kane. (instruktioner på Athena)

Måndag 21/10 13.00-15.00 (Grupp 4, 5 och 6) sal 101. Seminarium Postdramatik, Heiner Müller och Sara Kane. (instruktioner på Athena)

Tjäder: 447-451

Sarah Kane: *Befriad* (Cleansed)

Athena:

Hans-Thies Lehmann, "Prologue", *Post dramatic theatre* (London: Routledge, 2006)

Heiner Müller *Hamletmaskinen* (Athena)

Graham Saunders, "Love me or kill me" *Sarah Kane and the theatre of extremes* (utdrag),

Manchester: Manchester University Press 2002

onsdag 23/10 13.00-16.00 (Sal 144)

Videovisning av Rimini Protokolls *All right. Good night. A play about disappearance and loss*

Boenisch, Peter M. "Rimini Protokoll, interview), in *The Twenty-First Century Performance Reader* (London/New York: Routledge. 2020), s. 434-442 (Athena)

Malzacher, Florian, "The Scripted Realities of Rimini Protokoll." I *Dramaturgy of the Real on the World Stage*, ed. Carol Marin, s. 80-87 (Basingtoke: Palgrave MacMillan, 2010). (Athena)

Fredag 25/10 11.00-13.00 Performancekonst (Sal 144)

Tjäder: 424-435, 447-451

Stene: 278-284. *Athena*:

Abramovic, Marina, "Elevating the public", *Live art and performance* (London/New York: Routledge. 2004)

Fredag 1/11 kl. 16.00 Inlämning tentamen via Athena.

Litteratur Teaterhistoria II, ht 2024 delkurs Teatervetenskap I (TVETTA)

- Tjäder, P.A.: *uppfostran, underhållning, uppror. En västerländsk teaterhistoria* (Lund: Studentlitteratur, 2008), cirka 200 sidor urval (huvudbok).
- Stene, Øystein, *Skådespelarkonsten* (Lund: Studentlitteratur, 2021), sid. 111-314.
- Stage women 1900-50. Female Theatre Workers and Professional Practice*, eds. Maggie B. Gale & Kate Dorney, (Manchester: Manchester University Press, 2019) e-bok, urval cirka 50 sidor.
- Stanislavskij, K, *Att vara äkta på scen. Urval och kommentarer* J Ludawska, övers M Kurtén, urval cirka 100 sidor (Stockholm: Gidlunds, 1988)

Pjäser:

- Samuel Beckett *I väntan på Godot*
- Bertolt Brecht *Den goda människan i Sezuan*
- Shelagh Delaney *En doft av honung* (A Taste of Honey).
- Sarah Kane: *Befriad* (Cleansed)
- Heiner Müller *Hamletmaskinen* (Athena)
- Anton Tjechov *Körsbärsträdgården* eller *Tre systrar*

Artiklar och bokutdrag (Athena):

- Abramovic, Marina, "Elevating the public", *Live art and performance* (London/New York: Routledge. 2004)
- Artaud, Antonin, "Theatre and cruelty", "Theatre of cruelty: First manifesto", i *The theatre and its double*, (Calder: London. 1970)
- Davis, Jim "Social Functions: The Social Function of Theatre", *A Cultural History of Theatre: In the Age of Empire*, ed. Peter W. Marx (London: Bloomsbury, 2017) 2013).
- Feral, Josette, "Building up the Muscle, interview with Ariane Mnouchkine", *TDR* 33:4 (1989)
- Grotowski, Jerzy, "Towards a poor theatre" (Holstebro: Odin teatrets forl, 1968)
- Holdsworth, Nadine, *Joan Littlewood* (utdrag) (London: Routledge, 2006)
- Lehmann, Hans-Thies, "Prologue", *Post dramatic theatre* (London: Routledge, 2006)

- Mérhai, Danielle, "Joan Littlewood, Rebel with a Cause: Opening New Directions in British Theatre" (urval), *The Great European Stage Directors: Littlewood, Strehler, Planchon*, eds. Clare Finburgh & Peter M. Boenisch (London: Methuen, 2019).
- Robbe-Grillet, Alain, "I väntan på Godot och närvaro på scen", *Teater – Polemik, teorier manifest*, red. Ingvar Holm (Lund: Studentlitteratur, 1970)
- Stage women 1900-50. Female Theatre Workers and Professional Practice*, eds. Maggie B. Gale & Kate Dorney, (Manchester: Manchester University Press, 2019) e-bok, urval cirka 50 sidor.
<https://www.manchesterhive.com/display/9781526147271/9781526147271.xml>
- Saunders, Graham, "Love me or kill me" *Sarah Kane and the theatre of extremes* (utdrag), Manchester: Manchester University Press 2002
- Szondi, Peter, "IV Lösningförsök", *Det moderna dramats teori*, Stockholm: Wahlström & Widstrand, 1972
- (fler texter kan tillkomma)